Бекітемін: ______

«Еркінкүш бастауыш мектебі» КММ-нің

меңгерушісінің м.а. Қырым А.Қ.

«Еркінкүш бастауыш мектебі» КММ-нің 2023-2024 оқу жылындағы 1-4 сыныптарына арналған «Өмір қауіпсіздігі негіздері» ережелерінің тақырыптық жоспары

Жаңартылған білім беру бағдараламасының бөлімдерінің материалдары оқушыларға ғылыми зерттеу және ізденіс жұмыстарында, түрлі эксперименттер жүргізіп,шығармашылық ойларын білдіруде мүмкіндігінше дербестік беретіндей етіп берілген. Жаңартылған бағдарламаның бір ерекшелігі әр бөлімнен кейін өз жұмысыңыздың презентациясын өз бетінше дайындау. Оқушылардың өздік іс әрекетінің барлық түрлері оның алған білім, білік дағдыларын күнделікті өмірде қолдана алатындай функционалдық сауаттылдығын дамытуға бағытталған. Әрбір бөлім бойынша практикалық жұмыстарды орындау кезінде осы әрекет түрі мысал ретінде келтіріледі. Оқытушы қолда бар материалдарға , құралдар мен жабдықтарға сүйене отырып, үлгілік өнімді орындау негізінде оқушыларды ұқсасты әзірлеуге шақыруға құқылы.

Бірінші бөлім «Төтенше жағдайлардағы қауіпсіздік және қорғаныс» бөлімі «Қауіпсіздік және адамды қорғау» бөлімімен ауыстырылды және ол жаңа тақырыпты оқып үйрену және практикалық жұмыстарды жүргізу кезінде жаңартылған мазмұнының әрбір бөлімінде қарастырылған.

Екінші «Медициналық білім негіздері және бала денсаулығы» тарауы 1-4 сыныптардағы «Денсаулық және салауатты өмір салты негіздері» және «Медициналық білім негіздері» тарауларымен ауыстырылды.

- 1-4-сыныптарда «Дүниетану» оқу курсының аясында

Жаңа оқу бағдараламасына сәйкес «ӨҚН» ның әр тақырыбын «Дүниетану», «Дене шынықтыру» және «Алғашқы әскери және технологиялық дайындық» пәндерімен байланыстыру қарастырылады, бұл білім беру курсының оқу міндеттілігін қамтамассыз етеді.

Өмір қауіпсіздігінің негіздері күнтізбелік- тақырыптық жоспар

1-сынып

1.Жалпы ереже

І. Барлық үлгідегі жалпы білім беретін мектептерде «Тіршілік әрекетінің қауіпсіздік негіздері» бойынша сабақтар осы бағдарлама бойынша өткізіледі.

1-3 сыныптар – 6сағат

4-сыныптар – 10сағат

Бөлімдер бойынша оқу сағаттарын үлгі есептеу

«Өмір қауіпсіздік негіздері» бағдарламалары 1-4 сыныптар

(дүниетану пәніне кіріктірілген)

Бөлімнің атауы	Сыныптар бойынша сағат саны				Жалпы сағат саны
	I	II	III	IV	
Адамның қауіпсіздігі және қорғанысы	4	4	4	6	18
Денсаулық салауатты өмір салтының негіздері	2	2	2	2	8
Медициналық білім негіздері				2	2
Барлығы	6	6	6	10	28

ТІРШІЛІК ӘРЕКЕТІНІҢ ҚАУІПСІЗДІК НЕГІЗДЕРІ

1- СЫНЫП

ТАҚЫРЫПТАР БОЙЫНША ОҚУ УАҚЫТЫН ҮЛГІ ТАРАТУ

№	Сабақтар бөлімдері мен атаулары	Сағаттар саны
І. Бөлім «Төтенше жағдайларда адам өмірінің қауіпсіздігі және қорғау»		
	1.1. Оқушылардың қауіпсіз қылығының ережесі	
1	Қауіпсіздік	1
2	Көше күтпеген жағдайларға толы	2
3	Судағы қауіпсіздік	1
4	Бөлмедегі қауіпсіздік	1
5	Практикалық сабақтар	1

Қауіпсіздік

Қауіпсіздік деген не және төтенше жағдай деген не? Біз тұратын қала, кент, шағын аудан.

Көше күтпеген жағдайларға толы

Көшедегі қауіпсіздік. Мектепке және үйге аса қауіпсіздік жол. Жолды қалай дұрыс өту керек. Нақты жол бағытты талдау.

Көшелерде және жолдарда біздің адал достарымыз

Жол қозғалысын реттеу сигналы.Бағдаршам және оның сигналдары. Жол белгілерімен танысу. «Жаяу жүріп өту», «Жаяу жүретін жол», «Жаяу жүретіндерге қозғалу тиым салынады», «Балалар», «Жерасты жүріп өту» және басқалар.

Мұны бәрі білуі тиіс

Көшелерде және жолдарда қауіпсіз мінез құлық ережесін неге білу керек. Топтармен қозғалу. Су жіне тайғақ жолмен қозғалу ерекшеліті және қай жерде ойнауға болмайды.

Біз- жолаушылармыз

Қала көлігімен танысу. Аялдамада қоғамдық көлікті күту. Жолаушыларды отырғызу және түсіру.Көлікте өзін ұстау ережесі. Балаларға арналған қауіпсіз орындар.

Судағы қауіпсіздік

Күзгі , қысқы, көктемгі және жазғы кезеңдерде сукоймалардағы қауіпсіздік ережелері мен шаралары. Негізгі құтқару құралдары.

Бөлмедегі қауіпсіздік

Бөлмеде бізді қандай қауіп күтеді. Өрт қауіпсіздігінің негізгі ережелері.Өрттен сақтану шаралары. Балалардың отпен ойнауы және олардың зардабы. Үйде , мектепте, көлікте өрт пайда болған жағдайда қалай әрекет ету.

Практикалық сабақтар

Біз жаяу жүргіншілерміз. Мектепке және үйге аса қауіпсіз жол бағытын талдау. «Қандау белгі тап», «Қала, кент жолдары» , «Көше қиылыстарының түрлері», «Біз жолаушылармыз» ойындары. Қала көліктерімен танысу,жеке және қызметтік көлік. Ауыл шаруашылық көліктерінің қозғалу ерекшеліктері. Егер мектепте өрт шықса нестеу қажет?

«Барлығына назар аударыңыздар!» ескерту сигналы бойынша оқушылардың әрекетін жөндеу. Жер сілкінісі , қорші кәсіпорында өндірістік апат уақытында оқушылардың әрекет ету ерекшеліктері.

II сынып
ТАҚЫРЫПТАР БОЙЫНША ОҚУ УАҚЫТЫН ҮЛГІ ТАРАТУ

№	Сабақтар бөлімдері мен атаулары	Сағаттар саны
I. Бөлім «Төтенше жағдайларда адам өмірінің қауіпсіздігі және қорғау»		
	1.1. Оқушылардың қауіпсіз қылығының ережесі	
1	Қоршаған орта және заманауи тұрғын үй	1
2	Өрт адамның досы және дұшпаны	1
3	Табиғат	1
4	Суқоймалар	1
5	Көшеде және жолда оқушылардың әрекет етудің негізгі ережелері	1
6	Қауіпсіздік бойынша практикалық сабақтар	1

Қоршаған орта бұл не?

Адамның қоршаған ортамен өзара әрекеттесуі. Күн сайынғы өмірде қандай қауіп пайда болуы мүмкін. Телефондар: 01-өрт күзетін шақыру, 02-милицияны шақыру, 03-жедел жәрдемді шақыру, 04-авариялық газ қызметін шақыру.

Заманауи тұрғын үй

Заманауи тұрғын үйде тіршілікті қамтамасыз ету ерекшеліктері. Ол адамға немен қауіпті.Заманауи тұрғын үйдің қауіпті және зиянды факторлар түрі. Электр аспаптарымен, газбен, сумен қалай дұрыс пайдалану керек және төтенше жағдайларда қандай әрекет ету керек (тұрмыстық химия, үшкір кесетін заттар және құрал саймандар, бөгде адам есікке қоңырау соғады, онымен көшеде, лифте, подъезде кездесу). Үй жануарларымен қатынас және күту кезіндегі қауіпсіз шаралары.

Өрт – адамның досы және дұшпаны

Өрт неден пайда болуы мүмкін (бөлмеде, көлікте, табиғатта) Ол немен қауіпті? Қандай өртке қарсы шараларды біз білуіміз керек және өөт кезінде қалай әреект ету керек.

Табиғат

Табиғат ортасында адам үшін экстремальдық жағдай. Бұл не (ыстық, суық, жел, жауын, аштық,шөлдеу, шаршау,дене ауруы,улану және басқалары)
Жеуге болатын және болмайтын жидектер, жемістер, саңырауқұлақтар. Ормандағы өрт. Судан өту.Бағдарлап біл (бағдарлаудың қарапайым амалдар).

Сукоймалар

Біздің көл, өзен, әуіт. Күзгі және қысқы уақыттағы қауіпсіздік шаралар. Судан өтуді пайдалану кезіндегі қауіпсіздік шаралар.Мұзда қозғалу,шаңғы мен конькиде сырғанау кезіндегі қауіпсіздік.Мұздағы жағдай . Өзіне көмектесу, қатерге төнгенге көмек көрсету әрекеттері.Негізгі қолдағы құтқару құралдары.

Көшеде және жолда оқушылардың әрекет етудің негізгі ережелері

Неге көшеде қауіпті. Жол – көлік оқиғасы. Стадион, саябақка, кинотеатрға , мұражайға және т.б. нақты жол бағыттар. Ойын және велисопедьте, шаңғыда, конькиде және шанада сырғанау орындары.

Жол қозғалысын реттеу үшін жол белгілерімен және сигналдарымен танысу.

Жол белгілері: «Жаяу жүріп өту», «Кіруге тиым салынады», «Жаяу жүретіндерге тиым салынады», «Жаяу жүретін жол», «Аялдама орны», «Тұратын орын», «Жерасты өту», «Жерден өту», «Телефон» және т.б. Көшелер мен долдарды белгілеу. Бағдаршам. Қозғалысты реттеуші.

Практикалық сабақтар

«Барлығыңызға назар аударыңыздар!» ескерту сигналы бойынша оқушылардың әрекетін өңдеу.Білім мен білікті бекіту.Жол қозғалысының ережелерін қадағалауды үйреніп жүрміз, үстел ойындары, моделдер, макеттер.
Қала , балалар қаласының бөлмелеріне , МАИ экскурся, табиғатта экскурсия, орман дәріханасы. Бағдарлаудың қарапайым амалдары.

III сынып

ТАҚЫРЫПТАР БОЙЫНША ОҚУ УАҚЫТЫН ҮЛГІ ТАРАТУ

№	Сабақтар бөлімдері мен атаулары	Сағаттар саны
I. Бөлім «Төтенше жағдайларда адам өмірінің қауіпсіздігі және қорғау»		
	1.1. Оқушылардың қауіпсіз қылығының ережесі	
1	Төтенше жағдай- бұл не?	1
2	Тұрмыстық жарақатты ескерту	1
3	Оқушылардың көшедегі, жолдағы қылық ережесі	2
4	Қауіпсіздік бойынша практикалық сабақ	2

Төтенше жағдай- бұл не?

Мектеп ауданында және оқушылардың тұратын орындарына орналасқан мүмкін, өндірістік авариялар, стихиялық апат және олардың салдары. Төтенше жағдайлар кезіндегі қорқыныш пен үрей және оларды жеңу.

Тұрмыстық жарақатты алдын алу

Жарақат түрлері (сынықтар, соғылу, жарақаттар, күйіктер және т.б.) Биіктіктен құлау кезіндегі жарақаттар, оларды алдын алу. Шапшаң ойындар, үшкір және кесетін заттармен ойнау, шомылу және т.б. кезіндегі жарақаттар. Өзіне жолдасына қалай көмектесу керек.

Суқоймаларда өзін ұстау ережесі

Судан өту кезіндегі қауіпсіз шаралар (кептте, турсаяхатта, және басқа да жағдайларда) Жабдықталған орындарда суға түсу ережесі және қауіпсіз шаралар. Судағы қауіпсіз белгілер (суға шомылу орны) «Суға шомылуға тиым салынады» және басқалар. Суда және мұзды апат болғандарға көмек көрсетудің қарапайым амалдары. Өзін құтқару тәсілдері.
Көшеде , жолдарда оқушылар қылығының негізгі ережелері . Балалар жол көлік жарақаттары. Жол қозғалысының ережелерін қадағалау жаяу жүргіншілердің қауіпсіздік кепілі. Жол көлік оқиғасының нақты жағдайларын талдау, және оның себептері қалада, шағын ауданда.

Жаяу жүргіншілердің көшелер мен жолдар бойынша қозғалуы

Жаяу жүргіншілердің тротуармен және жолдың жағасы бойынша қозғалуы. Көлік құралдары мен жаяу жүргіншілердің оң жақтық қозғалысы. Қиылыстар және олардың түрлері.Қала сыртындағы жолдарда жаяу жүргіншілердің қозғалу ерекшеліктері.

Көшелер мен жолдар элементтері

Жол және оның басты құрам бөлігі туралы әңгіме: жүретін көлік, жолдың жағасы , кювет, жаяу жүретін және велисопед жолы. Жол белгілеулі және жол белгілері.Қиылыстар. Бағдаршам және реттеуші сигналдары.Көлік құралдарының жүргізушілері беретін сигналдар.Көшелер мен жолдардан өту. Бір жақтық және екі жақтық қозғалыс.

Қоғамдық көлікті пайдалану кезіндегі қауіпсіздік ережелері

Жолаушылар міндеттері. Көшеден өту ережесі (қоғамдық көліктен, автобустан, трамвайдан, торллебустан түсу кезіндегі жолдар)

Практикалық сабақтар

Табиғатқа саяхат – мекенде қалай дұрыс бағдарлау. Орман дәріханасы емдік шөптер мен жидекті жинау.

«Барлығына назар аударыңыздар!» ескерту сигналы бойынша оқушылардың әрекетін өңдеу. Зілзала кезінде оқушылардың қылығын өңдеу. Оқушылармен дем алу органдарын қарапайым құралдармен қорғау дағдыларын өңдеу.

IV- сынып

ТАҚЫРЫПТАР БОЙЫНША ОҚУ УАҚЫТЫН ҮЛГІ ТАРАТУ

№	Сабақтар бөлімдері мен атаулары	Сағаттар саны
I. Бөлім «Төтенше жағдайларда адам өмірінің қауіпсіздігі және қорғау»		
	1.1. Оқушылардың қауіпсіз қылығының ережесі	
1	Тұрмыстық жарақатты алдын алу	1
2	Судағы қауіпсіздік	1
3	Жаяу жүргіншілердің қауіпсіздігі	1
4	Жол қозғалысының ережелерін білеміз бе!	1
5	Практикалық сабақтар	2
II. Бөлім «ДӘРІГЕРЛІК БІЛІМНІҢ НЕГІЗДЕРІ ЖӘНЕ БАЛАЛАРДЫҢ ДЕНСАУЛЫҒЫН САҚТАУ»		
2.1.Дәрігерлік білімнің негіздері және бірінші дәрігерлік көмек көрсету ережелері		
6	Кіші мектеп жасындағы балаларды жарақаттардың негізгі түрлерін және бірінші дәрігерлік көмек көрсету	2
7	Денсаулық және оған әсер ететін факторлар туралы түсінік	2

Тұрмыстық жарақатты алдын алу

Балалар арасындағы тұрмыстық жарақаттың негізгі себептері: балконда , шатырда және төбеде, ашық терезе алдында, баспалдақ сүйенішінде ойнау, «Химиялық эксперименттер», кабритпен,күкіртпен, сынаппен және басқалармен, садақпен, таяқтармен, оқшауланбаған электр сымдарын ұстау, лифте, құрылыс алаңында және жолды жөндеу орындарында, коомуникацияда, ашық люктер және басқала жерлерге ойнау.

Судағы қауіпсіздік

Қырлы қайықты пайдалану кезіндегі қауіпсіз шаралар. Біздің жердегі суқоймалар, оларды суға шомылу ережелері және қауіпсіз шаралар.Суда құтқарудың негізгі және қолдағы құралдар.

Жаяу жүргіншілердің қауіпсіздігі

Көлік құралдарының түрлері. Қозғалатын әр бір көлік адамның өмірінің қауіпсіздігіне қауіп төнеді. Қала көлігі қозғалысының белсенділігі және жылдамдылығы.Көлік (автобус.трамвай және т.б. Тежегіш жолы.Тежегіш қашықтығы. Тұрған көлік оны қалай айналып өту керек.

Оқушылардың темір жол бойындағы қылықтары. Олардан өту және жүру ережелері. Күзетілетін және күзетілмейтін темір жолы. Электр поездыны пайдалану кезіндегі қауіпсіздік ережелері.

Жол қозғалысының ережелерін білеміз бе?

Жаяу жүргіншілер мен жолаушылардың жол көлік жарақатының себептері жаяу жүргіншілердің қозғалыс ережесін орындамау, жолаушылардың көлікте болу ережесін орындамау, көшедегі және көліктегі тәртіпсіздік және басқалар.

Практикалық сабақтар

Табиғатқа шығу: алаңда немесе орманда оқушылар едік және қауіпті өсімдіктерді , жидектерді және жемістерді табады. Оларды жинау және қолдану тәртібі туралы айтады.

Мекенде бағдарлау: қалай қашықтықты анықтау, жергілікті бағыт бойынша, күн және аспаптар бойынша горизонтальды қалай анықтауға болады.

Біз жол қозғалысының ережелерін білеміз бе?

Макеттегі ойындар. Өрт сөндірушіні қалай дұрыс пайдалану керек.

«Барлығына назар аударыңыздар!» ескерту сигналы бойынша оқушылардың әрекетін өңдеу.Кіші мектеп жасындағы балаларды жаракаттардың негізгі түрлері және бірінші дәрігерлік көмек көрсету.Мектеп жасындағы оқушылар жарақаты себептерінің негізгі түрлері, жаракат кезіндегі бірінші дәрігерлік көмек. Жарақат, кесу, күйік, жәндіктердің тістеуі, мұрын қанау, көзге бөтен нәрсенің түсуі кезіндегі бірінші дәрігерлік көмек көрсету бойынша білікті жаттығу.Өзіндік және өзара көмек көрсету.

Денсаулық және оған әсер ететін факторлар туралы түсінік

Қоршаған ортаның адам денсаулығына әсері.Денсаулық пен өмір салтының өзінің байланысы. Оқу мен демалыс тәртібі. Сапалы тамақтану, дене шынықтыру, шынығу жеке және қоғамдық гигиена. Инфекциялық аурулар және оларды алдын алу.

Зиянды дағдылар туралы алғашқы мәліметтер (шылым шегу «алкогольді есірткіні қолдану) және олардың адам денсаулығына әсері. Енжарлық шылым шегудің зияндығы.